ДАПАЎНЕННІ І ЗМЯНЕННІ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

«Беларуская мова: прафесійная лексіка»
для спецыяльнасцей:
7-07-0911-01 «Лячэбная справа»
7-07-0911-02 «Медыка-прафілактычная справа»
7-07-0911-03 «Стаматалогія»
7-07-0911-06 «Педыятрыя»
7-07-0912-01 «Фармацыя»

на 2024/2025 вучэбны год

Дапаўненні і змяненні	Падстава
1. Актуалізаваны пералік практычных навыкаў адпаведна дадатку №1	Метадычныя ўказанні па распрацоўцы вучэбна-праграмнай дакументацыі адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі, зацверджаных Міністрам адукацыі Рэспублікі Беларусь 26.07.2024
2. Унесены змяненні ў вучэбна-метадычную карту адпаведна дадатку №2	Метадычныя ўказанні па распрацоўцы вучэбна-праграмнай дакументацыі адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі, зацверджаных Міністрам адукацыі Рэспублікі Беларусь 26.07.2024

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры беларускай і рускай моў
(пратакол № 1 ад 30.08.2024)

Загадчык кафедры беларускай і рускай моў Т.М. Мельнікава

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан лячэбнага факультэта М.Ю. Раўтовіч
Дэкан медыка-прафілактычнага факультэта А.У. Гіндзюк
Дэкан стаматалагічнага факультэта П.В.Маркаўцан
Дэкан фармацэўтычнага факультэта Н.С.Гурына

Дадатак №1

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная:

1. Беларуская мова : прафесійная лексіка (для спецыяльнасцей медыка-біялагічнага профілю) : вучэбна-метадычны дапаможнік з грыфам ВМА / Н.У. Чайка [і інш.]. – Мінск : БДМУ, 2020. – 103 с.

Дадатковая:

2. Носік, А.А. Беларуская мова : стаматалагічная тэрміналогія : вучэбна-метадычны дапаможнік / А.А.Носік [і інш.]. – Мінск : БДМУ, 2020. – 106 с.
3. Багамолава, А. М. Стылістыка і культура беларускага маўлення: падручнік для студэнтаў устаноў вышэйшай адукацыі па філалагічных спецыяльнасцях / А. М. Багамолава, Г. К. Семянькова. – Мінск : РІВШ, 2023. – 391 с.
4. Русак, В. У. Практычная і функцыянальная стылістыка беларускай мовы : дапам. для студэнтаў спецыяльнасці 1-47 01 01 «Выдавецкая справа» / В. У. Русак. – Мінск : БДТУ, 2020. – 214 с.
5. Беларуская мова. Прафесійная лексіка. Сацыяльна-гуманітарныя навукі : вучэбны дапаможнік для студэнтаў устаноў вышэйшай адукацыі / М. Р. Прыгодзіч [і інш.] ; пад рэд. : М. Р. Прыгодзіча, У. І. Куліковіча. – Мінск : РІВШ, 2015. – 260 с.
6. Сучасная беларуская літаратурная мова: вучэб. дапам. для студэнтаў устаноў выш. адукацыі па філалагічных спец. / [Д. В. Дзятко і інш.]. – 2-е выд., папраўленае і дапоўненае. – Мінск : Выш. Шк., 2020. – 588 с.
7. Беларуская мова (прафесійная лексіка) : Д.В.Дзятко [і інш.] ; пад агул. рэд. Д. В. Дзятко. – Мінск: Тетралит, 2013. – 288с.
8. Беларуская мова. Прафесійная лексіка. Прыродазнаўства: вучэб. дапам. / М. Р. Прыгодзіч [і інш.]: пад рэд. М. Р. Прыгодзіча, У. І. Куліковіча. – Мінск : РІВШ, 2015. – 262 с.
9. Беларуская мова. Прафесійная лексіка. Сацыяльна-гуманітарныя навукі: вучэб. дапам. / М. Р. Прыгодзіч [і інш.]; пад рэд. М. Р. Прыгодзіча, У. І. Куліковіча. – Мінск: РІВШ, 2015. – 260 с.
10. Кітаева, Т.В. Беларуская мова. Прафесійная лексіка / Т.В. Кітаева, Н.В. Ратынская. – Мінск, БДМУ, 2015.
11. Лексіка старабеларускай літаратурна-пісьмовай мовы XIV–сярэдзіны XVI ст. / І.У.Будзько [і інш.]; Нац. акад. навук Беларусі, Цэнтр даслед. беларус. культуры, мовы і літ., Ін-т мовазнаўства імя Якуба Коласа. - Мінск: Беларус. навука, 2016. - 558 с.
12. Наталевіч, В. Г. Беларуская мова: дапаможнік для развіцця пісьмовага маўлення / В.Г. Наталевіч. – Мінск : БДЭУ, 2013. – 151 с.
13. Невядомская, В. В. Беларуская мова: прафесійная лексіка : вучэбна-метадычны дапаможнік / В. В. Невядомская, Г. В. Пржэвальская. – Віцебск:

ВДМУ, 2023. – 284 с.

14. Сучасная беларуская літаратурная мова: вучэб. дапам. / Д. В. Дзятко [і інш.]: пад рэд. Д. В. Дзятко. – Мінск : Вышэйшая школа, 2017. – 588 с.

15. Старасценка, Т. Я. Стылістыка беларускай мовы: вучэб.-метад. дапам. / Т. Я. Старасценка, В. В. Урбан, Ф. С. Шумчык. – Мінск : БДПУ, 2010. –219 с.

Слоўнікі:

16. Арфаграфічны слоўнік беларускай мовы для школьнікаў: новыя правілы беларускага правапісу / І.Л. Капылоў, Т.М. Маракуліна. – Мінск: Современная школа, 2010. – 256 с.

17. Беларуска-рускі слоўнік=Белорусско-русский словарь. У 3 т. /пад. рэд. А.А.Лукашанца; НАН Беларусі, Ін-т мовы і літаратуры імя Якуба Коласа і Янкі Купалы. – Выд. 4-е, перапрац. і дап. – Мінск: Беларус. Энцыкл. імя П. Броўкі, 2012.

18. Слоўнік беларускай мовы / Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т мовы і літ. імя Я. Коласа і Я. Купалы ; уклад: Н.П. Еўсіевіч [і інш.] ; навук. рэд. А. А. Лукашанец, В.П. Русак. – Мінск : Беларус. навука, 20012. – 916 с.

19. Граматычны слоўнік назоўніка / Нац. акад. навук Беларусі, Цэнтр даслед. беларус. культуры, мовы і літ., філ “Ін-т мовы і літ. імя Якуба Коласа і Янкі Купалы”; уклад. Г.У.Арашонкава [і інш.]; навук. рэд. В.П.Русак. – 2-е выд., дапрац. _ Мінск: Беларус. навука, 2013. - 1245 с.

20. Варанец, В. І. Руска-беларускі тлумачальны слоўнік медыцынскіх тэрмінаў: для супрацоўнікаў сферы аховы здароўя, студэнтаў медыцынскіх установ вышэйшай і сярэдняй адукацыі / В. І. Варанец. – Мінск, 2013. – 208 с.

21. Кандраценя, І. У. Беларускі арфаграфічны слоўнік / Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т мовы і літаратуры імя Я. Коласа і Я. Купалы; уклад. Л. П. Кунцэвіч, І. У. Кандраценя / пад рэд. А. А. Лукашанца. – 3-е выд., выпр. – Мінск: Беларуская навука, 2011. – 695 с.

22. Лепешаў, І. Я. Слоўнік фразеалагізмаў беларускай мовы. Том 1. А–Л / І. Я. Лепешаў.– Мінск: Беларуская энцыклапедыя, 2008. – 672 с.

23. Лепешаў, І. Я. Слоўнік фразеалагізмаў беларускай мовы. Том 2. М–Я / І. Я. Лепешаў.– Мінск: Беларуская энцыклапедыя, 2008. – 704 с.

Электронны вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне «Беларуская мова: прафесійная лексіка»:

https://etest.bsmu.by/course/view.php?id=397

Дадатак №2

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ “БЕЛАРУСКАЯ МОВА: ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА”

(ДЛЯ ВОЧНАЙ ДЗЁННАЙ ФОРМЫ НАВУЧАННЯ)

Код раздзела	Назва раздзела, тэмы, пералік вывучаемых пытанняў	Колькасць гадзін семінарскіх заняткаў	Літаратура	Практычны навык	Форма кантролю ведаў
1.1	Гістарычныя этапы фарміравання і развіцця беларускай мовы	2	1; 5; 7; 11	Здольнасць акрэсліць месца і ролю беларускай мовы ў славянскай і еўрапейскай супольнасці народаў і моў	Вуснае і пісьмовае апытванне
1.2	Сучасная літаратурная мова і яе кадыфікацыя	2	1; 2; 6; 10; 12; 15	Здольнасць акрэсліць месца і ролю беларускай мовы ў славянскай і еўрапейскай супольнасці народаў і моў	Вуснае апытванне; пісьмовыя практыкаванні; электронныя тэсты
2.	**Асаблівасці навуковага стылю**	**2**	2; 3; 4; 8; 9; 15	Уменне складаць і весці на беларускай мове дзелавую дакументацыю, рыхтаваць навуковыя і публіцыстычныя выступленні	Пісьмовыя практыкаванні. Выкананне тэставых заданняў. Напісанне суправаджальных раздзелаў да навуковага артыкула
3.	**Лексічная сістэма беларускай літаратурнай мовы**	**2**	13; 14; 22; 23	Валоданне вуснай і пісьмовай формамі сучаснай беларускай літаратурнай мовы ў сферах прафесійнай і грамадскай дзейнасці	Пісьмовыя практыкаванні; пераклад з дадатковымі заданнямі
4.	**Беларуская навуковая тэрміналогія**	**2**	14; 15; 21	Уменне складаць і весці на беларускай мове дзелавую дакументацыю, рыхтаваць навуковыя і публіцыстычныя выступленні	Вуснае апытванне; кантрольнае апытванне; пераклад і пераказ тэкстаў навуковага стылю
5.1.	Дзейнасць навукова-тэрміналагічнай камісіі ў 20-я гг.	2	5; 10	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай	Вуснае апытванне; электронныя тэсты

	XX стагоддзя і яе дасягненні ў галіне медыцыны			лексікі	
5.2.	Два кірункі ў развіцці анатамічнай тэрміналогіі	2	1; 2; 20	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай лексікі	Вуснае апытванне; пісьмовыя практыкаванні
5.3.	Утварэнне тэрмінаў на аснове беларускай размоўнай лексікі і на аснове грэчаска-лацінскіх тэрмінаэлементаў праз іх адаптацыю да фанетычных і граматычных нормаў беларускай мовы	2	1; 2; 6; 10 18; 19	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай лексікі	Пісьмовыя практыкаванні; электронныя тэсты; пераклад з дадатковымі заданнямі
5.4.	Аднаслоўныя і шматслоўныя клінічныя тэрміны	2	1; 2; 18	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай лексікі	Пісьмовыя практыкаванні; электронныя тэсты
5.5.	Каранёвыя і канцавыя тэрмінаэлементы і іх значэнне	2	1; 2; 10; 18	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай лексікі	Пісьмовыя практыкаванні; пераклад* тэксту з дадатковым заданнем
5.6.	Тэрміны і назвы медыка-біялагачных навук, спецыяльнасцей, раздзелаў клінічнай медыцыны	2	1; 2; 10; 18; 20	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай лексікі	Пісьмовыя практыкаванні; выкананне электронных тэстаў
5.7.	Назвы спецыялістаў у медыка-біялагічных навуках і ў клінічнай медыцыне	2	1; 2; 10; 17; 18	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай лексікі	Пераклад; пераказ навуковага тэксту блізка да зместу
5.8.	Назвы метадаў абследавання і метадаў лячэння	2	1; 2; 10; 18; 21	Афармленне медыцынскай дакументацыі на беларускай мове	Пісьмовыя практыкаванні; пераклад тэкстаў навуковага стылю
5.9.	Шматслоўныя клінічныя тэрміны, іх структура і лексічны склад. Эпанімічныя клінічныя тэрміны	2	1; 2; 10; 14; 17; 18; 20	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай лексікі	Пісьмовыя практыкаванні; электронныя тэсты
5.10	Кантрольны пераклад навуковага тэксту медыцынскай тэматыкі з дадатковымі заданнямі	2	1; 2; 17; 19	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай лексікі	Кантрольная работа*

6.1	Маўленчая дзейнасць – агульная культура чалавека. Прафесійна арыентаванае маўленне. Тыповыя маўленчыя памылкі	2	1; 3; 4; 12	Афармленне медыцынскай дакументацыі на беларускай мове	Рэферыраванне; даклады на практычных занятках; стварэнне сітуацыйнага дыялогу
6.2	Медыцынская і агульначалавечая мараль у творах беларускіх пісьменнікаў	2	1; 2.	Афармленне медыцынскай дакументацыі на беларускай мове	Выступленні на канферэнцыі; рэферыраванне; залік
	Усяго гадзін	**34**			

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ “БЕЛАРУСКАЯ МОВА: ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА”

(ДЛЯ ЗАВОЧНАЙ ФОРМЫ НАВУЧАННЯ)

Код раздзела	Назва раздзела, тэмы, пералік вывучаемых пытанняў	Колькасць гадзін		Літаратура	Практычны навык	Форма кантролю ведаў
		семінарскіх заняткаў				
	2 семестр					
1.1. 1.2.	Гістарычныя этапы фарміравання і развіцця беларускай мовы. Сучасная літаратурная мова і яе кадыфікацыя.	2	9	1; 5; 6; 7; 8; 10	Здольнасць акрэсліць месца і ролю беларускай мовы ў славянскай і еўрапейскай супольнасці народаў і моў	Вуснае і пісьмовае апытванне
2.	**Асаблівасці навуковага стылю**	-	9	2; 3; 4; 8; 9; 15		
3.	**Лексічная сістэма беларускай літаратурнай мовы**	-	9	13; 14; 22; 23		
4.	**Беларуская навуковая тэрміналогія**	**2**	9	14; 15; 21	Валоданне вуснай і пісьмовай формамі сучаснай беларускай літаратурнай мовы ў сферах прафесійнай і грамадскай дзейнасці	Вуснае апытванне; кантрольнае апытванне; пераклад і пераказ тэкстаў навуковага стылю; Кантрольная работа*

	3 семестр					
5.1. 5.2.	Беларуская медыцынская тэрміналогія: гісторыя станаўлення, крыніцы і сучасны стан. Два кірункі ў развіцці анатамічнай тэрміналогіі. Аднаслоўныя і шматслоўныя клінічныя тэрміны	2	6	1; 2; 19; 20	Уменне складаць і весці на беларускай мове дзелавую дакументацыю, рыхтаваць навуковыя і публіцыстычныя выступленні	Пераклад і пераказ тэкстаў навуковага стылю; Вуснае апытванне; пісьмовыя практыкаванні
5.6.	Тэрміны і назвы медыка-біялагачных навук, спецыяльнасцей, раздзелаў клінічнай медыцыны. Фармацэўтычная тэрміналогія. Лекавыя формы, рэчывы, сродкі, прэпараты	2	6	1; 2; 10; 18; 20	Веданне і выкарыстанне поўнага набору прафесійнай лексікі	Пісьмовыя практыкаванні; выкананне электронных тэстаў*; залик
5.3.	Утварэнне тэрмінаў на аснове беларускай размоўнай лексікі і на аснове грэчаска-лацінскіх тэрмінаэлементаў праз іх адаптацыю да фанетычных і граматычных нормаў беларускай мовы	-	3	1; 2; 6; 10 18; 19		
5.5.	Каранёвыя і канцавыя тэрмінаэлементы і іх значэнне	-	3	1; 2; 10; 18		
5.7.	Назвы спецыялістаў у медыка-біялагічных навуках і ў клінічнай медыцыне	-	3	1; 2; 10; 17; 18		
5.8.	Назвы метадаў абследавання і метадаў лячэння	-	3	1; 2; 10; 18; 21	Афармленне медыцынскай дакументацыі на беларускай мове	Пісьмовыя практыкаванні; пераклад тэкстаў навуковага стылю*
5.9.	Шматслоўныя клінічныя тэрміны, іх структура і лексічны склад. Эпанімічныя клінічныя тэрміны	-	3	1; 2; 10; 14; 17; 18; 20		
5.10	Кантрольны пераклад навуковага	-	3	1; 2; 17; 19		

	тэксту медыцынскай тэматыкі з 3дадатковымі заданнямі					
6.1	Маўленчая дзейнасць – агульная культура чалавека. Прафесійна арыентаванае маўленне. Тыповыя маўленчыя памылкі	-	3	1; 3; 4; 12		
6.2	Медыцынская і агульначалавечая мараль у творах беларускіх пісьменнікаў	-	3	1; 2		
	Усяго гадзін	**8**	**72**			